

DECYZJA RADY (WPZiB) 2023/457**z dnia 2 marca 2023 r.****zmieniająca decyzję 2014/119/WPZiB w sprawie środków ograniczających skierowanych przeciwko niektórym osobom, podmiotom i organom w związku z sytuacją na Ukrainie**

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 29,

uwzględniając wniosek Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W dniu 5 marca 2014 r. Rada przyjęła decyzję 2014/119/WPZiB ⁽¹⁾.
- (2) Z przeglądu decyzji 2014/119/WPZiB wynika, że obowiązywanie środków ograniczających skierowanych przeciwko niektórym osobom, podmiotom i organom należy przedłużyć do dnia 6 marca 2024 r. Ponadto należy zaktualizować informacje zawarte w załączniku do decyzji 2014/119/WPZiB dotyczące prawa do obrony i prawa do skutecznej ochrony sądowej.
- (3) Należy zatem odpowiednio zmienić decyzję 2014/119/WPZiB,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

W decyzji 2014/119/WPZiB wprowadza się następujące zmiany:

- 1) art. 5 akapit drugi otrzymuje brzmienie:
„Niniejszą decyzję stosuje się do dnia 6 marca 2024 r.”;
- 2) w załączniku wprowadza się zmiany zgodnie z załącznikiem do niniejszej decyzji.

*Artykuł 2*Niniejsza decyzja wchodzi w życie następnego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Sporządzono w Brukseli dnia 2 marca 2023 r.

W imieniu Rady
Przewodnicząca
E. BUSCH

⁽¹⁾ Decyzja Rady 2014/119/WPZiB z dnia 5 marca 2014 r. w sprawie środków ograniczających skierowanych przeciwko niektórym osobom, podmiotom i organom w związku z sytuacją na Ukrainie (Dz.U. L 66 z 6.3.2014, s. 26).

ZAŁĄCZNIK

W załączniku do decyzji 2014/119/WPZiB sekcja „B. (Prawo do obrony i prawo do skutecznej ochrony sądowej)” otrzymuje brzmienie:

„B. Prawo do obrony i prawo do skutecznej ochrony sądowej**Prawo do obrony i prawo do skutecznej ochrony sądowej na podstawie ukraińskiego kodeksu postępowania karnego**

Art. 42 ukraińskiego kodeksu postępowania karnego (»kodeks postępowania karnego«) przewiduje, że każdej osobie podejrzanej lub oskarżonej w postępowaniu karnym przysługuje prawo do obrony oraz prawo do skutecznej ochrony sądowej. Prawa te obejmują: prawo do informacji o czynnie zabronionym, o którego popełnienie dana osoba jest podejrzana lub oskarżona; prawo do szybkiego uzyskania jasnych informacji o prawach przysługujących danej osobie na mocy kodeksu postępowania karnego; prawo dostępu do obrońcy po uprzednim złożeniu stosownego wniosku; prawo do składania wniosków o czynności procesowe; oraz prawo do zaskarżania orzeczeń, czynności i zaniechań śledczego, prokuratora i sędziego śledczego.

Art. 303 kodeksu postępowania karnego wprowadza rozróżnienie między orzeczeniami i zaniechaniami, które mogą być zaskarżane w toku postępowania przygotowawczego (akapit pierwszy), a orzeczeniami, działaniami i zaniechaniami, które mogą być rozpatrywane we wstępnej fazie postępowania sądowego (akapit drugi). Art. 306 kodeksu postępowania karnego przewiduje, że skargi dotyczące orzeczeń, działań lub zaniechań śledczego lub prokuratora muszą być rozpatrywane przez sędziego śledczego miejscowego sądu w obecności skarżącego lub jego obrońcy lub jego przedstawiciela prawnego. Art. 308 kodeksu postępowania karnego stanowi, że skargi dotyczące niedochowania przez śledczego lub prokuratora rozsądnego terminu w trakcie postępowania przygotowawczego mogą być wnoszone do prokuratora nadzorującego i muszą zostać rozpatrzone w terminie trzech dni od ich wniesienia. Ponadto art. 309 kodeksu postępowania karnego wskazuje orzeczenia sędziów śledczych, od których przysługuje środek odwoławczy, podczas gdy inne orzeczenia mogą być poddawane kontroli sądowej we wstępnej fazie postępowania sądowego. Co więcej, niektóre śledcze czynności procesowe są możliwe jedynie na podstawie orzeczenia sędziego śledczego lub sądu (na przykład zajęcie mienia na podstawie art. 167–175 oraz środki pozbawienia wolności na podstawie art. 176–178 kodeksu postępowania karnego).

Stosowanie prawa do obrony i prawa do skutecznej ochrony sądowej w odniesieniu do każdej z osób wymienionych w wykazie**2. Vitalii Yuriyovych Zakharchenko**

Postępowanie karne dotyczące sprzeniewierzenia środków publicznych lub mienia publicznego jest nadal w toku.

Z informacji zawartych w aktach Rady wynika, że prawo do obrony i prawo do skutecznej ochrony sądowej Zakharchenki, w tym prawo podstawowe, jakim jest rozpatrzenie sprawy w rozsądnym terminie przez niezawisły i bezstronny sąd, były przestrzegane w postępowaniu karnym, do którego odnosiła się Rada. Świadczą o tym w szczególności orzeczenia sędziego śledczego z dnia 19 kwietnia 2021 r. nakazujące tymczasowe aresztowanie Zakharchenki, a także orzeczenie Sądu dla Rejonu Peczerskiego w Kijowie z dnia 10 sierpnia 2021 r., w którym wydano zgodę na przeprowadzenie specjalnego postępowania przygotowawczego w ramach postępowania karnego nr 4201600000002929. Te orzeczenia sędziów śledczych potwierdzają status Zakharchenki jako osoby podejrzanej oraz podkreślają, że podejrzany ukrywa się przed postępowaniem przygotowawczym, aby uchylić się od odpowiedzialności karnej.

Ponadto Rada dysponuje informacjami o tym, że władze Ukrainy podjęły działania w celu poszukiwania Zakharchenki. W dniu 12 lutego 2020 r. organ prowadzący postępowanie przygotowawcze podjął decyzję o umieszczeniu Zakharchenki na międzynarodowej liście osób poszukiwanych i przekazał Departamentowi Krajowej Policji Ukrainy odpowiedzialnemu za Międzynarodową Współpracę Policyjną wniosek o wprowadzenie stosownego wpisu w bazie danych Interpolu. Poza tym w dniu 11 maja 2021 r. Ukraina wysłała do Federacji Rosyjskiej wniosek o międzynarodową pomoc prawną dotyczący ustalenia miejsca pobytu Zakharchenki; wniosek został odrzucony przez Rosję w dniu 31 sierpnia 2021 r.

Rada dysponuje informacjami, z których wynika, że w dniu 9 lutego 2022 r. zakończono postępowanie przygotowawcze w ramach postępowania karnego nr 4201600000002929 i że w dniu 5 sierpnia 2022 r. zgodnie z wymogami ukraińskiego kodeksu postępowania karnego Prokuratura Generalna skierowała akt oskarżenia do Sądu dla Rejonu Peczerskiego w Kijowie w celu rozstrzygnięcia sprawy co do istoty.

Z informacji przekazanych przez władze ukraińskie wynika, że Zakharchenko nie wybrał obrońcy w postępowaniu karnym na Ukrainie i że jego interesy reprezentował obrońca z urzędu. Nie można stwierdzić, czy doszło do naruszenia prawa do obrony i prawa do skutecznej ochrony sądowej, w okolicznościach, w których obrona nie korzysta z tych praw.

Zgodnie z orzecnictwem Europejskiego Trybunału Praw Człowieka Rada uważa, że okresów unikania przez Zakharchenkę postępowania przygotowawczego nie należy uwzględniać przy obliczaniu okresu mającego znaczenie dla oceny, czy przestrzegane było prawo do procesu sądowego w rozsądnym terminie. Rada uważa zatem, że opisane powyżej okoliczności przypisywane Zakharchence znacząco przyczyniły się do wydłużenia postępowania przygotowawczego.

6. **Viktor Ivanovych Ratushniak**

Postępowanie karne dotyczące sprzeniewierzenia środków publicznych lub mienia publicznego jest nadal w toku.

Z informacji zawartych w aktach Rady wynika, że prawo do obrony i prawo do skutecznej ochrony sądowej Ratushniaka, w tym prawo podstawowe, jakim jest rozpatrzenie sprawy w rozsądnym terminie przez niezawisły i bezstronny sąd, były przestrzegane w postępowaniu karnym, do którego odnosiła się Rada. Świadczą o tym w szczególności orzeczenia sędziego śledczego z dnia 19 kwietnia 2021 r. nakazujące tymczasowe aresztowanie Ratushniaka, a także orzeczenie Sądu dla Rejonu Peczerskiego w Kijowie z dnia 10 sierpnia 2021 r., w którym wydano zgodę na przeprowadzenie specjalnego postępowania przygotowawczego w ramach postępowania karnego nr 4201600000002929. Te orzeczenia sędziów śledczych potwierdzają status Ratushniaka jako osoby podejrzanej oraz podkreślają, że podejrzany ukrywa się przed postępowaniem przygotowawczym, aby uchylić się od odpowiedzialności karnej.

Rada dysponuje informacjami o tym, że władze Ukrainy podjęły działania w celu poszukiwania Ratushniaka. W dniu 12 lutego 2020 r. organ prowadzący postępowanie przygotowawcze podjął decyzję o umieszczeniu Ratushniaka na międzynarodowej liście osób poszukiwanych i przekazał Departamentowi Krajowej Policji Ukrainy odpowiedzialnemu za Międzynarodową Współpracę Policijną wniosek o wprowadzenie stosownego wpisu w bazie danych Interpolu. Ponadto w dniu 11 maja 2021 r. Ukraina wysłała do Federacji Rosyjskiej wniosek o międzynarodową pomoc prawną dotyczący ustalenia miejsca pobytu Ratushniaka; wniosek ten został odrzucony przez Rosję w dniu 31 sierpnia 2021 r.

Rada dysponuje informacjami, z których wynika, że w dniu 9 lutego 2022 r. zakończono postępowanie przygotowawcze w ramach postępowania karnego nr 4201600000002929 i że w dniu 5 sierpnia 2022 r. zgodnie z wymogami ukraińskiego kodeksu postępowania karnego Prokuratura Generalna skierowała akt oskarżenia do Sądu dla Rejonu Peczerskiego w Kijowie w celu rozstrzygnięcia sprawy co do istoty.

Z informacji przekazanych przez władze ukraińskie wynika, że Ratushniak nie wybrał obrońcy w postępowaniu karnym na Ukrainie i że jego interesy reprezentował obrońca z urzędu. Nie można stwierdzić, czy doszło do naruszenia prawa do obrony i prawa do skutecznej ochrony sądowej, w okolicznościach, w których obrona nie korzysta z tych praw.

Zgodnie z orzecnictwem Europejskiego Trybunału Praw Człowieka Rada uważa, że okresów unikania przez Ratushniaka postępowania przygotowawczego nie należy uwzględniać przy obliczaniu okresu mającego znaczenie dla oceny, czy przestrzegane było prawo do procesu sądowego w rozsądnym terminie. Rada uważa zatem, że opisane powyżej okoliczności przypisywane Ratushniakowi znacząco przyczyniły się do wydłużenia postępowania przygotowawczego.

12. **Serhiy Vitalyovych Kurchenko**

Postępowanie karne dotyczące sprzeniewierzenia środków publicznych lub mienia publicznego jest nadal w toku.

Z informacji zawartych w aktach Rady wynika, że prawo do obrony i prawo do skutecznej ochrony sądowej Kurchenki, w tym prawo podstawowe, jakim jest rozpatrzenie sprawy w rozsądnym terminie przez niezawisły i bezstronny sąd, były przestrzegane w postępowaniu karnym, do którego odnosiła się Rada. Świadczy o tym w szczególności fakt, że obrona została powiadomiona o zakończeniu postępowania przygotowawczego w ramach postępowania karnego nr 4201600000003393 w dniu 28 marca 2019 r. i że udzielono jej dostępu do materiałów, aby mogła się z nimi zapoznać. W dniu 11 października 2021 r. Krajowe Biuro Antykorupcyjne Ukrainy dodatkowo poinformowało obrońców Kurchenki o zakończeniu postępowania przygotowawczego i o udzieleniu

dostępu do materiałów dotyczących postępowania przygotowawczego, aby obrona mogła się z nimi zapoznać. Rada otrzymała informacje, z których wynika, że Krajowe Biuro Antykorupcyjne Ukrainy złożyło wniosek o ustalenie terminu zapoznania się przez obronę z materiałami dotyczącymi postępowania przygotowawczego w związku z opóźnieniami w działaniach obrony w tym zakresie. Rada została poinformowana, że decyzją z dnia 27 czerwca 2022 r. Najwyższy Sąd Antykorupcyjny Ukrainy wyznaczył datę 1 grudnia 2022 r. jako termin na zapoznanie się przez obronę ze sprawą; po upływie tego terminu uznaje się, że obrona skorzystała z przysługującego jej prawa dostępu do materiałów sprawy. W dniu 7 grudnia 2022 r. Specjalna Prokuratura Antykorupcyjna skierowała akt oskarżenia do Najwyższego Sądu Antykorupcyjnego Ukrainy w celu rozstrzygnięcia sprawy co do istoty.

Jeśli chodzi o postępowanie karne nr 12014160020000076, w orzeczeniu z dnia 18 września 2020 r. Sąd Apelacyjny w Odessie uwzględnił środek odwoławczy prokuratora i nałożył środek zapobiegawczy polegający na tymczasowym aresztowaniu Kurchenki. Sąd stwierdził również, że Kurchenko wyjechał z Ukrainy w 2014 r. i nie można ustalić jego miejsca pobytu. Sąd doszedł do wniosku, że Kurchenko ukrywa się przed organami prowadzącymi postępowanie przygotowawcze, aby uchylić się od odpowiedzialności karnej. W dniu 20 grudnia 2021 r. Sąd dla Rejonu Kijowskiego w Odessie wydał pozwolenie na przeprowadzenie specjalnego postępowania przygotowawczego w trybie zaocznym. Poza tym w dniu 20 października 2021 r. Sąd dla Rejonu Kijowskiego w Odessie oddalił wniesiony przez prawników środek odwoławczy, w którym wnioskuje się o uchylenie postanowienia prokuratora w sprawie zawieszenia postępowania przygotowawczego z dnia 27 lipca 2021 r.

Rada dysponuje informacjami o tym, że władze Ukrainy podjęły działania w celu poszukiwania Kurchenki. W dniu 13 maja 2021 r. Główny Departament Policji Krajowej w Regionie Odessy przekazał ukraińskiemu biurowi Interpolu i Europolowi wniosek o opublikowanie czerwonej noty dotyczącej Kurchenki; wniosek ten jest obecnie rozpatrywany. Rada została poinformowana, że w dniu 29 kwietnia 2020 r. władze Ukrainy wysłały do Federacji Rosyjskiej wniosek o międzynarodową pomoc prawną, który został odesłany w dniu 28 lipca 2020 r. bez wykonania.

Rada została poinformowana, że w dniu 6 maja 2022 r. zakończono postępowanie przygotowawcze w ramach postępowania karnego nr 12014160020000076 i że w dniu 1 sierpnia 2022 r. Prokuratura dla Obwodu Odeskiego skierowała akt oskarżenia do Sądu dla Rejonu Prymorskiego w Odessie w celu rozstrzygnięcia sprawy co do istoty.

Zgodnie z orzecznictwem Europejskiego Trybunału Praw Człowieka Rada uważa, że okresów unikania przez Kurchenkę postępowania przygotowawczego nie należy uwzględniać przy obliczaniu okresu mającego znaczenie dla oceny, czy przestrzegane było prawo do procesu sądowego w rozsądnym terminie. Rada uważa zatem, że okoliczności opisane w orzeczeniu Sądu Apelacyjnego w Odessie przypisywane Kurchence, a także niewykonanie wniosku o międzynarodową pomoc prawną, znacząco przyczyniły się do wydłużenia postępowania przygotowawczego.”.
